

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ
ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ(4)**

Διδαγμένο κείμενο

Αριστοτέλους, *Ηθικά Νικομάχεια* (Β1, 1-3 και Β6, 1-4)

Διττῆς δὴ τῆς ἀρετῆς οὕσης, τῆς μὲν διανοητικῆς τῆς δὲ ἠθικῆς, ἡ μὲν διανοητικὴ τὸ πλεῖον ἐκ διδασκαλίας ἔχει καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν αὕξησιν, διόπερ ἐμπειρίας δεῖται καὶ χρόνου, ἡ δ' ἠθικὴ ἐξ ἔθους περιγίνεται, ὅθεν καὶ τοῦνομα ἔσχηκε μικρὸν παρεκκλίνον ἀπὸ τοῦ ἔθους. Ἐξ οὗ καὶ δῆλον ὅτι οὐδεμία τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν φύσει ἡμῖν ἐγγίνεται· οὐθὲν γὰρ τῶν φύσει ὄντων ἄλλως ἐθίζεται, οἷον ὁ λίθος φύσει κάτω φερόμενος οὐκ ἂν ἐθισθεῖ ἄνω φέρεσθαι, οὐδ' ἂν μυριάκις αὐτὸν ἐθίξῃ τις ἄνω ῥιπτῶν, οὐδὲ τὸ πῦρ κάτω, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν τῶν ἄλλως πεφυκότων ἄλλως ἂν ἐθισθεῖ. Οὔτ' ἄρα φύσει οὔτε παρὰ φύσιν ἐγγίνονται αἱ ἀρεταί, ἀλλὰ πεφυκόσι μὲν ἡμῖν δέξασθαι αὐτάς, τελειουμένοις δὲ διὰ τοῦ ἔθους.

[...] Δεῖ δὲ μὴ μόνον οὕτως εἰπεῖν, ὅτι ἔξις, ἀλλὰ καὶ ποία τις. Ῥητέον οὖν ὅτι πᾶσα ἀρετὴ, οὗ ἂν ἦ ἀρετὴ, αὐτό τε εὖ ἔχον ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ εὖ ἀποδίδωσιν, οἷον ἡ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ τὸν τε ὀφθαλμὸν σπουδαῖον ποιεῖ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ· τῇ γὰρ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀρετῇ εὖ ὁρῶμεν. Ὅμοίως ἡ τοῦ ἵππου ἀρετὴ ἵππον τε σπουδαῖον ποιεῖ καὶ ἀγαθὸν δραμεῖν καὶ ἐνεγκεῖν τὸν ἐπιβάτην καὶ μείναι τοὺς πολεμίους. Εἰ δὴ τοῦτ' ἐπὶ πάντων οὕτως ἔχει, καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀρετὴ εἴη ἂν ἡ ἔξις ἀφ' ἧς ἀγαθὸς ἄνθρωπος γίνεται καὶ ἀφ' ἧς εὖ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον ἀποδώσει.

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Ἐξ οὗ καὶ δῆλον . . . εὖ ἀποδίδωσιν».

Μονάδες 10

B1. «οὐθὲν γὰρ . . . διὰ τοῦ ἔθους»:

α. Να διατυπώσετε το επιχείρημα που αναπτύσσεται στο παραπάνω χωρίο. (μονάδες 9)

β. Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει ο Αριστοτέλης; (μονάδες 3)

γ. Ποια συλλογιστική πορεία ακολουθεί; (μονάδες 3)

Μονάδες 15

B2. «Δεῖ δὲ μὴ μόνον . . . ἀποδώσει»:

α. Ποια είναι, κατά τον Αριστοτέλη, η ειδοποιός διαφορά που χαρακτηρίζει μία ἔξη ως αρετή; (μονάδες 7)

β. Πώς τεκμηριώνει τη θέση του αυτή, σύμφωνα με το παραπάνω απόσπασμα; (μονάδες 8)

Μονάδες 15

B3. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω θέσεις, τη λέξη **Σωστό**, αν είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν είναι λανθασμένη:

α. Κατά τον Αριστοτέλη, η διάκριση των αρετών σε ηθικές και διανοητικές αντιστοιχεί στα δύο μέρη της ψυχής, το *ἄλογον* και το *λόγον ἔχον*.

β. Για την αγωγή του Αλέξανδρου ο Αριστοτέλης χρησιμοποίησε μια καινούρια έκδοση των ομηρικών επών που επιμελήθηκε ο ίδιος.

γ. Στο Α΄ βιβλίο των *Ηθικών Νικομαχείων* ο Αριστοτέλης διερευνά τη φύση και το περιεχόμενο της *ευδαιμονίας*.

δ. Ο Αριστοτέλης κατά την περίοδο της απουσίας του από την Αθήνα κατέγραψε τα πολιτεύματα ενός πλήθους ελληνικών πόλεων.

ε. Ο Αριστοτέλης έγραψε τα έργα του *Ηθικά Νικομάχεια* και *Πολιτικά*, όταν δίδασκε στο Λύκειο στην Αθήνα.

Μονάδες 10

B4. Για καθεμία από τις λέξεις του κειμένου που σας δίνονται στη στήλη Α, χρησιμοποιώντας την αντίστοιχη κατάληξη της στήλης Β, να γράψετε στο τετράδιό σας μια ετυμολογικά συγγενή λέξη της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, απλή ή σύνθετη.

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

	Στήλη Α	Στήλη Β
1.	γένεσιν	-ός
2.	ὄντων	-ία
3.	φέρεσθαι	-ά
4.	δέξασθαι	-ή
5.	ἕξις	-ση

Μονάδες 10

Αδίδακτο κείμενο

Ξενοφώντας, *Ελληνικά* IV,V, 9-10 (έκδ. Οξφόρδης)

Ο Αγησίλαος συναντά τους Βοιωτούς πρόσβεις και τους επιδεικνύει τη σπαρτιατική δύναμη.

Οἱ δὲ πρόσβεις τῶν Βοιωτῶν προσκληθέντες καὶ ἐρωτώμενοι ὅτι ἤκοιεν, περὶ μὲν τῆς εἰρήνης οὐκέτι ἐμέμνηντο, εἶπον δὲ ὅτι εἰ μὴ τι κωλύοι βούλοιντο εἰς ἄστυ πρὸς τοὺς σφετέρους στρατιώτας παρελθεῖν. ὁ δ' ἐπιγελάσας· Ἄλλ' οἶδα μὲν, ἔφη, ὅτι οὐ τοὺς στρατιώτας ἰδεῖν βούλεσθε, ἀλλὰ τὸ εὐτύχημα τῶν φίλων ὑμῶν θεάσασθαι πόσον τι γεγένηται. περιμείνατε οὖν, ἔφη· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτὸς ἄξω, καὶ μᾶλλον μετ' ἐμοῦ ὄντες γνώσεσθε ποῖόν τι τὸ γεγενημένον ἐστί. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ τῇ ὑστεραία θυσάμενος ἤγε πρὸς τὴν πόλιν τὸ στράτευμα.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2.α. Να αντιστοιχήσετε τους τύπους της στήλης Α με τους σωστούς γραμματικούς χαρακτηρισμούς της στήλης Β (ένας γραμματικός χαρακτηρισμός περισσεύει):

Στήλη Α	Στήλη Β
1. ἄστυ	α. τρίτο ενικό πρόσωπο, οριστικής παρακειμένου
2. παρελθεῖν	β. δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο, προστακτικής αορίστου, ενεργητικής φωνής
3. ὑμῶν	γ. αιτιατική ενικού αριθμού, ουδετέρου γένους
4. γεγένηται	δ. γενική πληθυντικού αριθμού, προσωπικής αντωνυμίας
5. περιμείνατε	ε. απαρέμφατο αορίστου β', ενεργητικής φωνής

	στ. δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο, οριστικής αορίστου, ενεργητικής φωνής
--	--

Μονάδες 5

Γ2.β. Να ξαναγράψετε το απόσπασμα που σας δίνεται μεταφέροντας στον αντίθετο αριθμό τους υπογραμμισμένους τύπους:
«καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ τῇ ὕστεραίᾳ θυσάμενος ἤγε πρὸς τὴν πόλιν τὸ στρατεύμα».

Μονάδες 5

Γ3.α. Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο των παρακάτω τύπων:
Οἱ πρέσβεις, προσκληθέντες, παρελθεῖν, ὑμῶν, μετ' ἐμοῦ, τῇ ὕστεραίᾳ.

Μονάδες 6

Γ3.β. Να αναγνωρίσετε το είδος (μονάδες 2) και τον συντακτικό ρόλο (μονάδες 2) των προτάσεων:
«ὄ,τι ἤκοιεν»
«ὄτι οὐ τοὺς στρατιώτας ἰδεῖν βούλεσθε».

Μονάδες 4

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00
- 7.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ